

Klub kaktusářů Plzeň

založen 1965

Zpravodaj č. 3

květen 2017

18. ročník

Vážení přátelé,

v poslední době se nám daří získávat nové členy a tak stabilizovat členskou základnu. Díky všem, co se snaží. Nicméně jsme zjistili, že nám stárne nejen celkově členská základna ale i náš průměrný nový člen.

Zde trochu nudných statistických čísel. V letech 2012-16 máme 26 nových přihlášek do klubu, průměrný věk při vstupu do klubu činí 45,2 roku. Dle věku v době vstupu do KK Plzeň: do 30 let 5 členů, 30 - 40 let 6 členů, 40 - 50 let 3 členové, 50 - 60 let 4 členové, nad 60 let: 8 členů.

Z uvedeného plyne, kde se vlastně máme pít po dalších možných členech klubu. Je zjevné, že mládež v současné době bavi něco úplně jiného. Rozhodně nemá trpělivost, která je u pěstování kaktusů nezbytná.

Jedno však udělat můžeme. Když už někdo přijde na naši schůzi a projeví zájem o klub, můžeme mu činnost s kaktusy ulehčit. Takový člověk potřebuje informace, které se nejlépe sdělují osobně. Nový člen je uvítán a zvolí nějaké místo u stolu. Následně vždy z okolí našeho adepta požádáme někoho, aby se mu věnoval individuálně, vše mu vysvětlil a zodpověděl dotazy.

Prosím naše členy, aby tomuto úkolu věnovali pozornost a přistupovali k němu zodpovědně. A to nejen na té první schůzi. Pozvat jej do sbírek, na nedělní akce, či další akce, vysvětlit, jak vše probíhá a že opravdu není nutno se ostýchat. Jedná se o funkci jakéhosi kustoda, nestora, či podobně. Díky všem.

předseda KK Plzeň, Petr Česal

1/ Program členských schůzí

měsíc	přednáška	téma	tombola	nedělní návštěva
duben 2017	Vondráček	Echinocereusy	Vinař	Kůrka, Plzeň
květen 2017	Kanca	Mexický deník 2016 (film)	Kraus	Sikora, Klabava
červen 2017	Stuchlík	Rio Grande do Sul 2016	Sladký	Kuták, Bendovka
září 2017				
říjen 2017				
listopad 2017				
prosinec 2017				

2/ Společenská kronika

Na březnové schůzi 2017 se k nám přihlásili: Nina Trojanová, Plzeň
Eva Laštovková, Plzeň

3/ Nedělní návštěvy

V květnu se sejdeme u Henryka Sikory v Klabavě č.p. 114. Pozor změna pravidelného termínu! Tentokrát v sobotu 13. května 2017, výjimečně od 15:00 hod. Změna termínu je z důvodu kolaudace nového vytápěného skleníku. Pro zbloudilé telefonní spojení 602 579 555.

V červnu se sejdeme již v normálním termínu, v neděli po výstavě, 18. června od 10:00 hod, u Petra Kutáka, Bendova 9 v Plzni na Borech.

4/ Zájezd KK Plzeň 2017

Akce se koná o víkendu 20. - 21. května 2017, jede se do oblasti Lipníku nad Bečvou a Brna. Organizuje již tradičně Pepa Homolka. Za současného stavu je vyprodáno, je možné se u pokladníka zapsat na místa náhradníků.

Odjezd je nezměněný, tj. v 5:00 z Anglického nábřeží. Pozor, v pět se odjíždí, je potřeba přijít o něco dříve. Návrat předpokládáme v neděli v 20:15 na stejném místě.

5/ Výstava KK Plzeň 2017

Naše klubová výstava se koná **od soboty 10. 6. do středy 14. 6. 2017** v centru Plzně, U Zvonu a bude opět součástí Plzeňského historického víkendu. I přesto, že se v posledních letech počet vystavujících mírně snížil, patří naše výstava k nejlepším v republice a je hojně navštěvována nejen kaktusáři z Plzně a okolí. Je to jedinečná příležitost, jak propagovat kaktusaření mezi laickou veřejností, jak dát vědět veřejnosti o činnosti našeho klubu, či přímo oslovit případné nové zájemce o členství v klubu. Příjem z výstavy nám navíc kryje podstatnou část rozpočtu klubu a umožňuje tak bezproblémovou a pestrou činnost našeho klubu. Je to i díky vám všem, kteří aktivně s výstavou každým rok pomáháte. Pevně věříme, že i letos tomu nebude jinak.

Na výstavu jsou vítány i malé kolekce, stejně jako je možné přinést do prodeje třeba jen jednu bedýnku kaktusů. Jen prosím pamatujte na to, že nejprve je třeba vystavovat a teprve pak je možné prodávat.

Organizaci ponecháváme stejnou jako v minulých letech, scénář přípravy výstavy je následující:

- Pátek v 16:00 hod sraz pracovní čtyry pro nakládání materiálu ve skladu v Radčické ulici (vedle Kalikováku, organizuje Petr Kuták).
- Pátek v 16:30 hod sraz na stavbu výstavního fóliovníku a stanu.
- Sobota od 6:00 hod navážení rostlin, instalace výstavy a příjem rostlin do komisioního prodeje.
- Sobota v 9:00 hod otevření výstavy.

Ve středu je výstava ukončena v 17:00 hod a následuje hektická inventura neprodaných rostlin, úklid a bourání stanu. Materiál se musí odvézt a uložit do skladu. Prosíme, počítejte všichni s pomocí při likvidaci výstavy. I malá pomoc je vítána.

Na květnové a červnové schůzi budete doplňovat tabulku vystavovatelů a služeb (včetně služby při stavbě a bourání). Prosíme o aktivní přístup. Služby budou třisměnné (dopolední 7-14, odpolední 14-20, noční 20-7). Podmínkou prodeje rostlin je účast prodávajícího na min 3 službách (za službu se počítá i stavba a bourání) a povinnost vystavovat.

Tři nejlepší expozice budou tradičně oceněny keramickou plastikou „Albertem“. Pro letošní rok hodnotí Luboš Loose, pomocníkem je Lucka Kinclová.

Propagace výstavy bude i letos zajištěna výlepem barevných plakátů formátu A2 na plakátovacích plochách ve městě. Za tuto službu platíme nemalou částku reklamní agentuře RENGL.

Prosíme členy, aby v rámci svých možností pomohli s propagací výstavy (letáčky je možné vyzvednout na schůzi případně stáhnout z webu). Školní skupinové návštěvy mají vstup zdarma a paní učitelka dostává od služby malou pozornost - co jiného než kaktus.

Přečtěte si, prosím, další pokyny, které byly zveřejněny na tomto místě před rokem. Vše je platné.

Pevně věříme, že se s Vaším přispěním letošní výstava opět vydaří.

6/ Kolokvium KK Plzeň 2017

18. ročník Kolokvia se koná v sobotu 16. září 2017, hned po zářijové schůzi, v kulturním domě v Šeříkové ulici v Plzni.

Dopolední burza se bude z úsporných důvodů konat v malém sále. V době rekonstrukce Šeříkovky jsme zde již burzu konali a prostor byl dostatečný. Za velký sál bychom o víkendu museli zaplatit komerční cenu a tak by akce byla značně ztrátová. Jestliže by v následujícím období malý sál již kapacitně nevyhovoval, není problém tradici konání kolokvia ve velkém sále opět obnovit.

V pátek 15. září od 18 hod proběhne „Setkání přátel plzeňského fóra“.

V Sobotu 16. září od 9:00 burza rostlin a od 11:00 hodin Kolokvium – o výsevech.

Podrobný program naleznete na klubových webových stránkách (kkplzen.eu).

7/ Elektronická knihovna KK Plzeň

Rádi bychom vás informovali, že klubové internetové stránky (kkplzen.eu) byly rozšířeny o elektronickou knihovnu, kterou najdete na úvodní stránce v levém menu pod záložkou „Naše knihovna“. Tato aplikace umožňuje vyhledávat knihy podle zadaných parametrů, poskytuje přehledný seznam jednotlivých kategorií a detailní informace o jednotlivých knihách. U většiny knih je zde zobrazena i obálka, ISBN, jazyk, cena, apod. Postupně ještě informace doplňujeme. Registrovaní členové mohou přidávat i osobní recenze, nebo doporučovat nákupy nových knih.

Smyslem elektronické knihovny je v první řadě poskytnout našim členům lepší přehled o knihách a zvýšit tak zájem o zápůjčky. Mnohdy totiž ani nevíme, co všechno v knihovně máme.

Tato aplikace poskytuje i další možnosti, které zatím nejsou zprovozněny. Lze např. podávat online žádosti o zápůjčky, zobrazuje, která kniha je od kdy do kdy půjčena, automaticky upozorňuje knihovníka o termínech ukončení zápůjčky apod.

Vývoj, biotop a rostlinná společenstva sádromilných kaktusů – část 1

(k fotografií na zadní straně tohoto Zpravodaje)

Rod *Aztekium*, *Geohintonia* a další sádromilné druhy kaktusů nejsou izolovanými botanickými taxony ve své domovině, ale spolu s ostatními členy rostlinné komunity tvoří unikátní skupinu rostlin, které se adaptovaly na život v sádrovcových půdách. Jeho evoluce souvisí nejen se změnami jeho životního prostředí, ale i s ostatními "partnery" či "soupeři" rostlinné a živočišné říše.

Čeď Cactaceae spadá pod rostliny, které se dokonale adaptovaly na aridní oblasti přechodem k tzv. *crassulacean acid metabolism* (CAM), což je typ metabolismu, který může probíhat i mimo denní světlo, tzn., že CO₂ se váže během noci na rostlinné šťávy a během dne tak není nutno otvírat průduchy pro dýchání, kdy jinak rostliny ztrácejí příliš mnoho v poušti tolik vzácné vody. Spolu s mnoha dalšími vyššími taxony patří kaktusy mezi kvetoucí krytosemenné rostliny (magnoliophyta), které se ve fosilních nálezech objevují od počátku křídý, tedy před nějakými 130-

120 milióny let. Fotosyntéza typu CAM se však u rostlin objevuje až mnohem později. Během miocénu (před 23-5,3 miliónu let) dochází na zemi k suchému a teplému klimu, které způsobilo evoluční tlak na rostlinnou říši, neboť na přežití v nových podmínkách bylo nutné se adaptovat. Otevřely se suché pláně a postupně i pouště, kde pro růst stromů nebylo dostatek vláhy, ale pro přizpůsobivé druhy zde byla příležitost s malou konkurencí o místo na slunci. Typ CAM fotosyntézi (typický pro sukulenty) spolu s o něco málo starším typem C4 (typickým pro trávy) zvýhodňoval tuto evoluční novinku v suchých a teplých oblastech, kde ostatní rostliny (fotosyntezující jako typ C3) ztrácejí příliš mnoho vody neboť jejich dýchací průduchy se otevírají během dne. Typ C4 je znám od středního miocénu (před 16 milióny let). Typ CAM se objevuje až ke konci miocénu, tedy někdy před 5-7 milióny let. Pleistocén (2,6 mil. let až před 10000 lety) je obdobím střídání dob ledových a meziledových a současně dobou výrazné migrace rostlin nejen v měřítku zeměpisných šířek, ale i mezi vhodnými nadmořskými výškami. V době maximálního zalednění (před 18000 lety) se horské hřebeny v Mexiku včetně Sierra Madre Oriental staly útočištěm (tzv. refugia) mnoha biologických druhů ze severu a obohatily tak biodiverzitu celé oblasti.

Rostlinné zastoupení v Sierra Madre Oriental je převážně dáno holoarktickou oblastí severní polokoule. Do menší míry je pak ovlivněno neotropickou oblastí s těžištěm v Jižní Americe.

Neotropická oblast zasahuje podél pobřeží Mexického zálivu na sever až do státu Tamaulipas. Tyto dvě oblasti se prvně setkaly po vytvoření pevninského mostu (Isthmus of Darien) mezi Severní a Jižní Amerikou před 15-12 milióny let. Do té doby se od rozpadu superkontinentu Pangea (během druhohor) vyvíjela fauna i flora na obou kontinentech samostatně. Severní Amerika spolu s Euroasií byla součástí Laurasie, zatímco Jižní Amerika s Afrikou, Austrálií a Indií tvořily jižní kontinent Gondwana. Kaktusy, které mají svůj evoluční původ v Jižní Americe (oblast jižního Peru u jezera Titicaca), se do Mexika přistěhovaly až po vzniku pevninského mostu také známém jako Panamská šíje. V Mexiku došlo k jejich největší diverzifikaci, která dnes čítá téměř jeden tisíc botanických

taxonů. Oblast Sierra Madre Oriental spolu s pouští Chihuahua je centrem této diverzifikace a na počet druhů je ze všech severoamerických pouští nejbohatší. To je dáno komplexní geomorfologií a klimatem jež vytvářejí četné izolované biotopy, které jsou předpokladem úspěšné evoluce a diverzifikace biologických druhů.

Jedním takovým izolovaným biotopem jsou sádrovcové horniny v hřebeni Sierra Madre Oriental, kde se uchytily rostliny jímž souhrnně říkáme gypsophilous, tedy sádrovce-milující (sádromilné) a mezi ně patří i rod *Aztekium*, *Geohintonia* či druhy rodu *Turbincarpus*. Tato rostlinná společenstva jsou charakterizována vysokým stupněm endemizmu, evoluční konvergencí a výrazně odlišným složením rostlinných taxonů od přilehlých lokalit. Většinu druhů lze rovněž charakterizovat jako "trvalky" (pereniální rostliny). Vytvářejí zde nespojitě ostrůvky vegetace na jinak holém povrchu. Ten je však obýván mnoha druhy mikroorganismů jako jsou sinice (cyanobakterie) bakterie, řasy, mechy, houby a lišejníky. Ty dohromady vytvářejí tzv. kryptobiotické povrchy. Obsah sádrovce se v půdách těchto lokalit pohybuje mezi 25-90%. Na rozdíl od solí, sádrovec snižuje osmotickou potenci rostlin, která je nutná pro příjem vody. Na druhé straně však musí rostliny překonat nedostatek živin a proniknout tvrdou kůrou na povrchu, což je asi hlavní kritérium pro selekci úspěšných kolonizujících druhů rostlin. Mikorhizní houby (symbiotické houby na kořenech rostlin) jsou další nedílnou součástí přežití těchto specializovaných druhů a s ostatními mikroorganismy plní důležité role v recyklaci uhlíkových a dusičných živin.

Sierra Madre Oriental tvoří samostatný ekoregion mezi pouští Chihuahua na západě, Tamaulipanským matoralem a vlhkými lesy státu Veracruz na východě. Svým členitým terémem a velkým výškovým rozsahem vytváří příhodné podmínky pro vysokou diverzitu biotopů. Většina z nich je zde dominována mnoha druhy borovic a dubů, které tvoří hlavní rostlinný pokryt nad hranicí 1100 m n.m.

V polohách s největšími srážkami se vyskytuje i mračný les, který zde dosahuje svého nejsevernějšího rozšíření. V nižších polohách je vegetace postupně vystřídána xerofitními druhy. Domovina sádromilných kaktusů v Sierra Madre Oriental se typicky nachází mezi 800-1400 m n.m.

Z přidružené vegetace se na jejich lokalitách vyskytuje vraneček *Selaginella lepidophylla* a další druhy jako např. *Cordia boissieri*, *Acacia rigidula*, *Celtis pallida*, *Helietta parvifolia*, *Gochnatia hypoleuca*, *Guaiacum angustifolium*, *Caesalpinia mexicana*, *Agave lechuguilla*, *Agave striata*, *Hechtia glomerata*, *Echinocereus penthalophus* nebo *Geohintonia mexicana*.

Geologie Sierra Madre Oriental, Mexiko

Výskyt rodu *Aztekium*, *Geohintonia* a některých druhů rodu *Turbincarpus* spadá do fyziografické oblasti Sierra Madre Oriental, kde se jeho výskyt váže na sádrovcové horniny a v menší míře na jílovité břidlice s vysokým obsahem různých minerálních solí a carbonátů včetně sádrovce (obr.). Oba typy hornin se řadí mezi horniny usazené, jež vznikly činností moře v geologické minulosti země. Do dnešní polohy v nadmořských výškách nad 1000 metrů se dostaly tektonickou činností zemských desek, které daly vznik nejen horskému hřebeni Sierra Madre Oriental, ale i současné podobě dnešního Mexika.

Mexiko se nachází na jihozápadním okraji Severoamerické tektonické desky (jedna z ker zemské litosféry), která se po astenosféře (horní plastická vrstva zemského pláště) posunuje západním směrem rychlostí mezi 2-5 cm za rok. Tento pohyb je způsobený rozestupem (rozpínáním) Středoatlantického podmořského hřebene, kde se doslova rodí nový zemský povrch recyklací zemských tektonických desek. Ty se zase v jiných částech zemského povrchu potápějí a rozpouštějí v horních vrstvách zemského pláště. Celý tento proces je hnaný tepelnou energií, která má svůj původ v zemském jádru.

Na západním okraji kontinentu se Severoamerická tektonická deska sráží s Pacifickou oceánskou deskou. Na jihozápadním okraji pak dochází ke kolizi s deskou Rivera a na jihu s deskou Orozco a Cocos. Tyto tři desky jsou rovněž klasifikovány jako desky oceánské; to znamená, že mají jiné minerální složení než desky kontinentů a jsou obecně hustší a těžší a pod kontinentální Severoamerickou deskou se potápějí (oblast této kolize se nazývá subdukční zónou). Tlaky, které tak srážkou desek vznikají, mají za následek vulkanickou a horotvornou činnost, jež dala vznik všem horským hřebenům, které dnes charakterizují Mexiko, a to včetně zde popisovaného hřebene Sierra Madre Oriental.

Oceánské desky Rivera, Orozco a Cocos jsou pozůstatkem po geologicky starší desce, jež nese název Farallon. Ta se během třetihor (geologická éra před 66 až 2,6 mil. let) postupně rozpadla a podsunula pod desku Severoamerickou. Její pohyb byl hnán, podobně jako v případě Severoamerické desky, vzestupujícím se hřebenem v zemské kůře ve východním Pacifiku, jež nese název East Pacific Rise. Tento hřeben má za následek oddělení poloostrova Baja California od kontinentálního Mexika (tento proces začal před 6 milióny let) a také způsobuje častá zemětřesení v jihozápadní Kalifornii v USA. Potápějící se deska Farallon způsobila i vulkanickou činnost podél západního pobřeží Mexika a někdy před 30 milióny let se tak postupně touto činností zformoval nejrozsáhlejší horský masiv Mexika, Sierra Madre Occidental. Ten je složen převážně z vulkanických hornin (ryolit, andezit), které zalily starší vápencové sedimenty, jež byly uloženy prvohorním mořem. Během prvohor (geologická éra před 541 až 252 milióny let) byla totiž oblast dnešního Mexika po většinu času zalita mořem, které postupně ustoupilo západním směrem. Ke konci druhohor (geologická éra před 252 až 66 milióny let) během období křídý byla východní polovina Mexika opět zalita mělkým vnitrokontinentálním mořem (Western Interior Seaway), které se táhlo středem Severoamerického kontinentu od Mexického zálivu až po Arktický oceán.

Toto mělké moře po sobě zanechalo značné usazeniny vápenců, sádrovců, břidlic a solí, které tvoří většinu hornin horského hřebene Sierra Madre Oriental. Vznik tohoto hřebene je spojen s orogenezí (horotvorná činnost) zvanou Laramide Orogeny. Ta způsobila ústup vnitrokontinentálního moře a orogenezy Skalistých hor ve středu Severoamerického kontinentu, kde Sierra Madre Oriental je jejich jižní větev. Laramide orogeneze proběhla před 80 až 50 milióny let s určitým dozníváním až do doby před 40 milióny let, kdy byla formace Sierra Madre Oriental ukončena. Sierra Madre Oriental je tak nejstarším stávajícím horským hřebenem v Mexiku. Pro úplnost zde uvedeme, že nejmladším a stále aktivním horským hřebenem je Trans-Mexický vulkanický pás, který probíhá západo-východním směrem ze státu Jalisco až po stát Veracruz. Zde nalezneme všechny známé činné mexické sopky jako je Colima, Popocatepetl či Orizaba.

Na východní straně přechází Sierra Madre Oriental do roviny rozprostírající se až k Mexickému zálivu. Na západní straně přechází Sierra Madre Oriental do geologické provincie Basin and Range (Pánev a hřeben), jejíž jižní výběžek na území Mexika nese označení Meseta Central a je to oblast pouště Chihuahua, která je největší aridní oblastí Severoamerického kontinentu. Tato geologická provincie se formovala před 30 až 10 milióny let a je složena převážně z navátých a aluviálních hornin, které sem zanesla eroze z přilehlých horských hřebenů. Tyto sedimenty jsou částečně protkány magmatickými extruzemi ryolitů a andezitů ze svrchního kenozoika (konec Paleogénu a během Neogénu-doba před 28 milióny let po začátek čtvrtohor). Geologická provincie Basin and Range vznikla po zániku tektonické desky Farallon, kdy se divergentní zóna zemských desek podsunula pod Severoamerickou pevninskou deskou, kde způsobila ztenčení a rozpínání litosféry (pevné zemské kůry) a to až do bodu, kdy došlo k jejímu narušení. Části této ztenčené kůry se pak rozlámaly na jednotlivé kry a vytvořily tak horské hřebeny a bezodtokové pánve, které jsou pro tuto oblast tak charakteristické.

Jak jsme již v úvodu uvedli, rod *Aztekium*, *Geohintonia* a některé druhy rodu *Turbincarpus* se váží na sádrovcové horniny, které patří mezi chemické sedimenty. Ty vznikají vysrážením z mořské vody, kde jsou přirozeně rozpouštěny spolu s ostatními minerály a solemi. K jejich vysrážení dochází

při odpařování mořské vody, kdy se rozpuštěné minerály a soli koncentrují do bodu, kdy dochází k jejich krystalizaci. Sádrovcové usazeniny jsou běžně protkány mocnými usazeninami vápenců a jílovitých břidlic, které jsou místy vystřídány dolomity a dalšími horninami s obsahem uhličitánů (tzv. karbonátové horniny). Sádrovec je typicky čiré nebo bělavé struktury, ale nečistoty jej mohou zabarvit do odstínů nahnědlé až červenavé někdy žlutavé barvy. Sádrovec patří mezi sulfáty a jeho chemický vzorec je $\text{Ca SO}_4 \cdot 2 \text{H}_2\text{O}$. Po vysrážení tvoří krystaly selenitu (z řeckého výrazu pro měsíc neboť krystaly s perleťovým leskem odrážejí měkké světlo jako při svitu měsíce). Sádrovec je relativně měkký minerál ve vodě snadno rozpustný. Mezi jeho nejznámější formace patří písečné duny v jižním Novém Mexiku tvořené krystaly selenitu.

Sádrovec je velmi nevhodný substrát pro existenci rostlin. Během suchého období tvoří tvrdou kůru, zatímco za mokra snadno eroduje. Jeho obsah živin potřebných pro rostliny je rovněž zanedbatelný. Navzdory těmto negativním vlastnostem se stal domovinou různorodé skupině rostlin, které se na přežití v jeho podmínkách specializovaly. Souhrmě se označují jako gypsophilous, tzn. sádrovce-milující a patří mezi ně i rod *Aztekium*, *Geohintonia* a některé druhy rodu *Turbinicarpus*.

Oldřich Fencel

Tula a vzpomínka na Jirku Krechovského

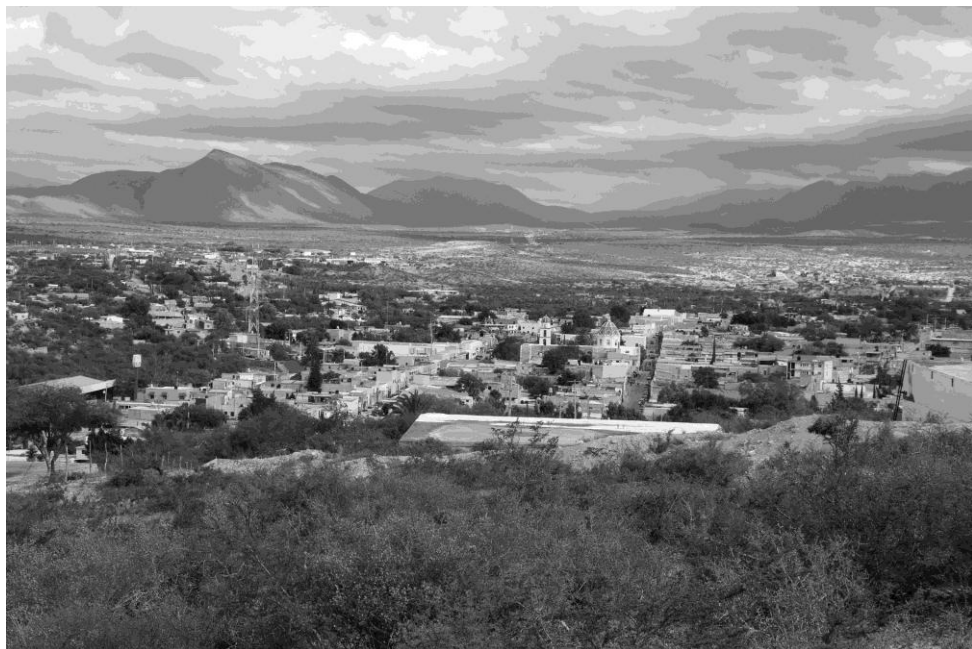
(k fotografii na titulní a zadní straně tohoto Zpravodaje)

Astrophytum myriostigma, *Echinocactus horizonthalonius*, *Thelocactus conothenos*, *Thelocactus tulensis*, *Gymnocactus ysabelae*, *Ariocarpus agavoides*. Tyhle kytičky s přívlastkem "Tula" mám již mnoho let ve své sbírce. Tato lokalita je jistě známá všem kaktusářům, stejně jako zmiňované kytičky.

Když jsme začátkem listopadu loňského roku přijížděli do tohoto městečka, zhostila se mě určitá dávka nostalgie. A to nejen proto, že mám lokalitu Tula uvedenou u svých sbírkových rostlin, ale hlavně proto, že jsem si hned vzpomněl na Jirku Krechovského, naší plzeňskou cestovatelskou legendu. Před lety jsem od Jirky dostal semínka několika druhů ariáků. Ty jsem úspěšně vysel. Byl to vlastně můj jediný pořádný výsev ariáků. A samozřejmě nejvíce mi přirostly k srdci agavoidesky, které mě jako první ariáci potěšili svými květy. Vždycky, když na podzim rozkvetou, tak se mi ty pošmourné podzimní dny tak trochu rozsvítí. Díky Jirkovi. A najednou jsem tam stál. Tam, kde se Jirka kdysi proháněl po kopcích jako jeden z prvních Čechů po revoluci. Tehdy jsem ještě úplně nechápal, proč se tam musí každý rok vracet. Jirka byl svérázný chlapík, kaktusář tělem i duší a já vedle něj moc mladý a nezkušený, abych se mu čímkoliv rovnal. Přesto jsem se vedle něj nikdy tak necítil. A snad i doufal, že bych s ním někdy za kaktusy mohl také vyjet. Bohužel Jirka vyrazil na cestu, odkud není návratu. Příliš brzo, mnohem dřív, než já mohl vyrazit na svou první cestu za kaktusy.

Ten den jsme měli štěstí. Byli jsme zde právě včas. Byl to ten den, kdy rozkvetla louka. V tomto případě tedy spíše kopec nad městečkem. Počasí bylo už takové podzimní, oblačné, spíše ponuré, ale stejně jako doma stačilo trochu sluníčka a kvetla snad každá kytička. Tedy pokud jsme každou agavoidesku viděli. Není totiž vůbec snadné rostliny bez květu najít. Jsou dost titěrné, mnohem menší, než jaké jsem znal ze sbírek. Navíc jsou zalezlé do země. Většinu rostlinek jsme nacházeli na úpatí kopce a bylo jich kupodivu celkem hodně, ale menší skupinku jsme našli i těsně pod vrcholem. Tam jsme našli i několik málo exemplářů *Gymnocactus ysabelae* a *Thelocactus conothenos*. Těžko říct, jakou zde mají rostliny perspektivu. Městská zástavba se bohužel k této lokalitě nebezpečně přibližuje, snad se v širším okolí ještě najde vícero podobných míst, kde jsou kytky v bezpečí.

Jirka Musil

Tula, Tamaulipas, Mexiko (pohled z naleziště)

Thelocactus conothelos, Tula, Tamaulipas, Mexiko

Střípky ze skleníku

Neličte na sebe pasti, nestavte si překážky

Při stavbě skleníku se snažte vždy respektovat snadnost přístupu. Po nějaké době to jistě oceníte. Nedělejte schody, jsou potenciálním zdrojem pádů a následných nepříjemností. Také trávník ve svahu na cestě do skleníku není za deště moc bezpečný, obzvláště když něco nesete. Menším utrpením je vyklopit si kaktusy na sebe, než do nich zabořit obličej. Skleník se snažte umístit co nejblíže domu a pokud možno i v jedné rovině. Dveře udělejte minimálně 80 cm široké, není příjemné mít odřené klouby na rukách, když přenášíte přepravky. A osmdesátkami projede i malá kárka...

Milan Douděra

Roubování "na prdelku" - zkušenosti

Tuto metodu roubování vzácných rostlin používám již po mnoho let. Ani si nepamatuji, jak jsem se k ní dostal. To ale není důležité. Rozhodující je, že je to metoda velice efektivní a zrychluje získání většího množství cenných rostlin byť stejného klonu. Mám ji vyzkoušenou i u odrostlejších semenáčků kaktusů a ze sukulentů u Pachypodií. Nesmíme však zapomenout při roubování "prdelky" semenáčku, aby tato měla kromě hypokotyly a kořínku i část epikotyly s několika areolami, ze kterých pak mohou narůst žádané odnože. Pokud vedeme řez v oblasti děložních lístků, odnoží se nedočkáme. U roubování odnoží toto upozornění neplatí.

Poznámka: Hypokotyl je část rostliny mezi děložními lístky a kořínkem. Epikotyl je první růstový článek rostliny nad děložními lístky.

Vladimír Duda

Vzpomínky na Jirku

S Jirkou Krechovským jsme se setkali v roce 1961 a to jako trampové na Úterském potoce, kde jsme se zúčastňovali i různých akcí (potluchy) a v roce 1962, když jsme zakládali osadu T.O. TORNADO, byla také kromě jiných pozvána osada, za kterou jezdil Jirka T.O. El MORTE PLZEŇ. Tam jsme poprvé začali mluvit o tom, že mám nějaké kaktusy a pozval jsem Jirku, aby se přišel podívat. Takto začalo naše přátelství, které na nějaký čas přerušila vojna.

Od roku 1967 jsme se už setkávali více jako kaktusáři. Na návštěvy kaktusářů jsme jezdili autem a nakupovali. Naše sbírky se začaly zvětšovat. Jirka byl o něco dříve v K.K. Plzeň a já jsem si dával na čas, ale na schůze kaktusářů jsme potom chodili spolu.

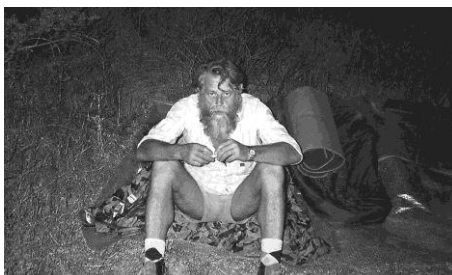
Kromě kaktusů byla Jirkovou zálibou mineralogie a touha prohledávat různé, dávno zapomenuté, těžební šachty na stříbro a zlato (Šumava, Stříbrsko), o kterých mi později vyprávěl. V té době jsem ještě netušil, jak silný zájem o minerály se v něm projeví.

Po roce 1980, kdy jsem prodal sbírku kaktusů, jsme se tak často nevidali, ale kromě občasných návštěv, nikdy nezapomněl přijet na Vejprnickou pout' (na koláče).

Po roce 1990 se zastavil vždy, když jezdil na lokalitu nerostů okolo Sulkova, Lín a Tlučné a zároveň s ním přijížděl i pan Habermann a vyprávěli zážitky ze sběratelských nálezů. Později jsem se s minerály setkal u Jirky, byly krásně opracovány. To už se Jirkovi splnila dávná touha, jezdit za kaktusy do Mexika. Bylo hezké poslouchat jeho vyprávění při prohlížení diapositivů. Tyhle cesty stále opakoval až do posledních dnů.

Tahle vzpomínka se stále opakuje při používání jím vyrobených věcí (konvička na zalévání atd.). Jaké by pro Jirku bylo asi překvapení, kdyby věděl, že jsem opět kaktusář.

Jana a Pavel Křížovi

Poznámky redakce:

Letos je to již 10 let, co nás Jirka Krechovský navždy opustil (19. května 2007, ve věku 62 let).

Pana a paní Křížovy přivedl na jaře roku 2016 na schůzi našeho klubu pan Václav Pittř, kterého pan Kříž navštívil, když znovu začínal kaktusářit. Na schůzi si Křížovi zakoupili Almanach a pan Kříž vstoupil znovu do našeho klubu.

Inzerce:

MED od našich včeliček přinesu na schůzi: kvěťový pastový 1kg za 140 Kč, medovicový 1kg za 160 Kč, lípový (vzácný, bývá jednou za několik let) 1 kg za 180 Kč, medovina 1l za 150 Kč, 0,5l za 80 Kč. Zájemci mohou objednat na tel 776145265, e-mail: milandoudera@seznam.cz

Milan Douďera

Tento zpravodaj vydává pro své členy výbor Klubu kaktusářů Plzeň, náklad: 120 výtisků. Veškeré náměty, podněty, připomínky můžete sdělit každému členu výboru, nebo na adrese: Petr Česal: Vřesínská 38, 326 00 Plzeň, e-mail: cesal@seznam.cz, mobil: 728 217 472, články a fotografie zasílejte na e-mail: Laabus@seznam.cz, klubové internetové stránky: kkplzen.eu
Zpravodaj č. 4/2017 vyjde 14. září 2017

Bezplatné

Aztekium ritteri, Nuevo León, Mexiko

Gymnocactus ysabelae, Tula, Tamaulipas, Mexiko